

9. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

3. Ünite

1. Sözlükte “boyun eğme, alçakgönüllülük, itaat, kulluk, tapma, tapınma” anlamlarına gelen ibadet, dinî bir terim olarak insanın Allah’a saygı, sevgi ve itaatini göstermek, onun hoşnutluğunu kazanmak niyetiyle ortaya koyduğu belirli tutum ve gerçekleştirdiği davranışlar için kullanıldığı gibi daha genel olarak aynı mahiyetteki düşünüş, duyuş ve sözleri de ifade eder. Bu bağlamda ibadet, sadece dinî içerikli belli ve düzenli davranış biçimleri için değil, insanın hayatını daima Allah’a karşı saygı ve itaat bilinci içinde tüm sorumluluklarını sürdürmesidir.

Bu parçadan ibadetle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine varılamaz?

A) İnsanın Rabb’i ile ilişkisini güçlendirir.
B) Allah’ın rızasına ulaştıran davranışlardır.
C) İnanma duygusunun oluşmasına kaynaklık eder.
D) Kulluk bilincini canlı tutan duygu ve düşüncelerdir.
E) Belli formu olan davranışlardan ibaret görülmemelidir.

2.
- “Kitaptan sana vahyedilenleri oku, namazı özenle kıl. Kuşkusuz namaz hayâsızlıktan ve kötülükten meneder. Allah’ı anmak her şeyden önemlidir. Allah yaptıklarınızı bilir.”
(Ankebût suresi, 45. ayet)
- “Oruç bir kalkandır. Oruçlu, saygısızlık yapmasın, kötü konuşmasın. Eğer biri kendisine sataşırsa ‘Ben oruçluyum.’ desin…”
(Hadis-i şerif)

Verilen ayet ve hadisin aşağıdaki konulardan hangileri ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) İman - İbadet ilişkisi
B) İbadet - Ahlak ilişkisi
C) Ahlaklı bireyin özellikleri
D) İbadetlerin temel ilkeleri
E) Dinin hayat üzerindeki etkisi

3. “Ey iman edenler! Allah’a ve ahiret gününe inanmadığı halde malını gösteriş için harcayan kimse gibi başa kakmak ve incitmek suretiyle yaptığınız hayırlarınızı boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan düz kayaya benzer ki sağanak bir yağmur isabet etmiş de onu çıplak, pürüzsüz kaya haline getirivermiştir. Bunlar kazandıklarından hiçbir şeye sahip olamazlar...”
(Bakara suresi, 264. ayet)

Bu ayette ibadetle ilgili aşağıdaki temel ilkelerden hangisine vurgu yapılmaktadır?

A) Sünnete uygunluk
B) Kolaylık
C) İhsan
D) Niyet
E) İhlas

4. İslam dinine göre ibadetleri yerine getirmekle yükümlü kişiler, akıllı ve ergenlik çağına girmiş olmalıdır. Bu özellikleri taşıyan kişilere mükellef denir. Mükellefin yapıp ettiği her fiilin dinde bir karşılığı vardır. Buna göre Allah’ın mükelleften yapmasını açık ve kesin olarak emrettiği fiiller olduğu gibi kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlar da vardır. Bununla beraber dinen yapılması kesin ve bağlayıcı olmaksızın yapılması istenen veya terkedilmesi kınanmayan güzel işler olduğu gibi yapılması yasak olmadığı halde yine de yapılması hoş görülmeyen söz ve davranışlar da vardır.

Bu metinde aşağıdaki kavramlardan hangisine değinilmemiştir?

A) Mendub B) Mekruh C) Farz
D) Sünnet E) Haram

5. İbadetlerin Allah katında makbul olması için bazı ilkelere uyulması gerekir. Bunlardan bazıları;

- İbadetlerin yalnızca Allah'ın emrettiği ve Hz. Peygamber'in açıklayıp gösterdiği şekilde yapılması esastır.
- İbadetlerin geçerliliği ve manevi fayda vermesi ancak samimiyetle yapılmasına bağlıdır.

Bu metinde,

I. Niyet
II. İhlas
III. Devamlılık
IV. Kur'an'a ve sünnete uygunluk

ilkelerden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I. B) I ve III. C) II ve IV.
D) I, II ve III. E) I, III ve IV.

6. "Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine merhamet etmekte ve birbirlerini korumakta bir vücudun organları gibidirler. Vücudun herhangi bir organı ağrıdığında, hasta olduğunda, diğer organlar da nasıl rahatsız olursa, bir mümin sıkıntı içinde bulunduğunda diğer müminlerde onun sıkıntısını paylaşırlar."

(Hadis-i şerif)

Aşağıda verilen sözlerden hangisi hadiste vurgulanan düşünceden farklıdır?

A) "Bir mum diğer mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez." (Mevlana)
B) "Herkes ötekisine yardım etseydi, herkesin işi yapılmış olurdu." (Erner Erchenbach)
C) "Bir başkasının yaşamasına yardım etmeyen, yaşadığını bilemez." (Jacson Brown)
D) "Kardeşinin salını karşıya geçirmesine yardım et, göreceksin sende karşıdasın." (Hint atasözü)
E) "Yaşamın en güzel örneği kişinin önce kendisine yardımcı olmadan bir başkasına yardımcı olamayacağıdır." (R.W. Emerson)

7.

- "Münafıklar Allah'a oyun etmeye kalkışıyorlar. Hâlbuki Allah onların oyunlarını kendi başlarına çevirmektedir. Onlar namaza kalktıklarında üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah'ı da pek az hatıra getirirler."

(Nisâ suresi, 142. ayet)

- "İhsan, sanki Allah'ı görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Çünkü sen onu görmüyorsan da o seni görüyor."

(Hadis-i şerif)

Verilen ayet ve hadiste ibadetlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine önem verilmesi istenmektedir?

A) Zamanında yerine getirilmesine
B) Rükünlerine riayet edilmesine
C) İnsanın gücünü aşmamasına
D) İçtenlik ve samimiyete
E) İstikrarlı olunmasına

8.

- "Biz sana kitabı gerçeğin ta kendisi olarak indirdik. O hâlde sen de ihlâsla yalnız Allah'a ibadet et!"

(Zümer suresi, 2. ayet)

- "...Bana, din ve ibadetimi yalnız Allah'a has kılarak gönülden kulluk etmem emredildi."

(Zümer suresi, 11. ayet)

- "...Din hususunda sizin üzerinize hiçbir zorluk yüklemedi..."

(Hac suresi, 78. ayet)

Bu ayetler ibadetlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi ile ilgilidir?

A) Ahlak ibadet ilişkisi
B) İbadetlerin bireysel faydaları
C) İbadetlerin toplumsal faydaları
D) İbadetlerle ilgili temel ilkeler

9. Başkalarının ibadet etme hakkına saygı “Gördün mü, o hesap ve ceza gününü yalanlayanı! İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar namazlarıyla gösteriş yaparlar. Ufacık bir yardıma bile engel olurlar.”

(Maûn suresi)

Bu surede aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisine yönelik bir eleştiri yoktur?

A) Allah’tan başkalarının rızasını arama
B) İhtiyaç sahiplerini görmezden gelme
C) İbadetlere karşı özensiz davranma
D) Cemaatle ibadetten kaçınma
E) Ahireti inkâr etme

10. İbadetler yapılışlarına göre bedenle yapılanlar, mal ile yapılanlar ve hem beden hem de mal ile yapılanlar olmak üzere üç kısma ayrılmıştır.

Buna göre,

I. Malın zekâtını vermek.
II. Ramazan ayında oruç tutmak.
III. Ömründe bir defa hacca gitmek.
IV. Beş vakit namazı zamanında eda etmek.

ibadetlerinden hangileri yapılışlarına göre aynı kategoride yer almaktadır?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve IV.
D) I, II ve III. E) I, III ve IV.

11. “İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, o kimsenin yaptığıdır ki, Allah’a, ahiret gününe, meleklere, kitaplara, peygamberlere inanır. Allah’ın rızasını gözeterek yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve kölelere sevdiği maldan harcar, namaz kılar, zekât verir. Antlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. İşte bunlar, Allah’a karşı gelmekten sakınanların ta kendileridir.”

(Bakara suresi, 177. ayet)

Bu ayette takva sahiplerinin özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Dürüst B) Tutumlu C) Fedakâr
D) Metanetli E) Yardımsever

12. “Allah’a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz Allah, kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez.”

(Nisâ suresi, 36. ayet)

Verilen ayetten aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Yapılan iyilikleri anlatmak, başkalarını da iyilik yapmaya teşvik eder.
B) İslam’da iman ile ibadetler ayrılmaz bir bütündür.
C) Kur’an iyilik yapmanın ibadet olduğunu bildirir.
D) Allah tevhidi zedeleyen davranışları yasaklar.
E) Allah tevazu sahibi olunmasını ister.

13. Hz. Peygamber bir defasında şöyle demiştir: “Birinizin kapısından bir nehir geçse ve onda her gün beş defa yıkansa bu o kimsenin kirinden bir şey bırakır mı, ne dersiniz?” Sahabeler, “Onun kirinden hiçbir şey bırakmaz.” dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber de, “İşte beş vakit namaz da böyledir…” buyurmuştur.

Bu hadiste Hz. Peygamber namaz ibadetiyle ilgili aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

A) İnsanı kötülüklerden uzaklaştırdığını
B) Gerekli temizliklerin yapılarak eda edilmesini
C) Her namazdan önce abdest alınması gerektiğini
D) İnsanın zamanını planlamasına yardımcı olduğunu
E) Gösterişten uzak ve huşu içerisinde yerine getirilmesini

14. İbadet, insanın inandığı ve bağlandığı yüce varlığa karşı kulluk borcunu yerine getirmesi ve onunla manevi bir bağ kurmaya çalışmasıdır. İnanan insan ibadet ederek Allah’a olan sevgi, saygı, şükür, inanç ve bağlılığını ortaya koyar. Bu bağlamda insanın, Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak için yaptığı her iyi ve faydalı davranış ibadet olarak değerlendirilir.

Bu parçadan ibadetlerle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Müminin Allah’a bağlılığını artırır.
B) Amaç Allah rızasını kazanmaktır.
C) Belli rukûnlara uyularak yerine getirilir.
D) Allah ile kurulan doğru bir iletişim yoludur.
E) İmanın tezahürü olarak ortaya çıkar.

15. İslam'da ibadet yükümlülüğü konusunu anlatan bir tablo hazırlanmak istenmiştir.

Kavramlar:	
I	Vacip
II	Farz-ı Kifaye
III	Mekruh
IV	Sünnet
V	Mendup (Müstehap)

Örnekler:	
a	Teravih namazı
b	Teheccüd ve kuşluk namazı kılmak
c	Vitir namazı, bayram namazları, fıtır sadakası
d	Ramazan ve kurban bayramının ilk günleri oruç tutmak
e	Kur'an-ı Kerim'i ezberlemek, cenaze namazı kılmak

Buna göre verilen tablo ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğru yapılmıştır?

A) I – c
II – d
III – a
IV – b
V – e

B) I – d
II – c
III – a
IV – e
V – b

C) I – c
II – e
III – d
IV – a
V – b

D) I – e
II – c
III – b
IV – a
V – d

E) I – c
II – b
III – d
IV – e
V – a

16. "Benim ümmetimden müflis kimse; kıyamet günü namaz, oruç ve zekât gibi ibadetlerle gelen, ama aynı zamanda birine kötü söz söylemiş, birine iftira etmiş, diğerinin malını yemiş, bir başkasının kanını dökmüş, kaba davranmış olarak Allah'ın huzuruna gelip, yaptığı ibadetlerinin sevabı kötülük ettiği bu insanlara dağıtılan, hak sahibi insanların alacakları bitmeden de sevapları bitince, onların günahları alınıp üzerine yüklenilen ve böylece başkalarının günahı sebebiyle de cehenneme atılan kimsedir."

(Hadis-i şerif)

Hz. Peygamber bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmektedir?

A) Kul hakkına
B) Çalışmanın önemine
C) Adil olunması gerektiğine
D) İbadetlere özen gösterilmesine
E) Ümmet bilinci kazanmanın gerekliliğine

17. Müşrikler Müslümanların kimsesizlerini ve fakirlerini bulup çeşitli işkence ve eziyetler ediyorlardı. Bu duruma maruz kalanlardan biri de Ammar ve ailesiydi. Babası Yâsir ve annesi Sümeyye, işkencelere dayanamayıp "İlk Müslüman Şehit" ünvanını almışlardı. Anne ve babasını kaybeden Ammar bu durumdan çok etkilenmiş ve diliyle İslam'dan vazgeçtiğini söyleyerek ölümden kurtulmuştu. Bu durumu Hz. Peygamber'e arz edip böyle yapmakla dininden çıkıp çıkmadığını sorunca o, "Kalbin nasıldı?" diye sordu. "Kalbim imanla doluydu." cevabını vermesi üzerine Hz. Peygamber "Ammar tepeden tırnağa kadar imanla doludur. Şayet sana tekrar böyle işkenceler yaparlarsa, aynı şekilde hareket etmende bir günah yoktur." cevabını verdi.

Bu olay karşısında Hz. Peygamber'in tavrı aşağıdaki kavramlardan hangisi kapsamında değerlendirilir?

A) İhlas B) Niyet C) Özveri D) İhsan E) Tevekkül

18. İnanç, ibadet ve ahlak İslam dininin temel unsurlarıdır. İnanç; Allah'a iman, peygamberlere, kitaplara, meleklere, ahiret gününe ve kaza-kadere iman diye bilinen iman esaslarını, ibadet; namaz, oruç, zekât, hac gibi ibadetleri kapsar. Ahlak ise; insanın Allah'la ve yaratılmış diğer varlıklarla ilişkisinin hangi ilke ve kurallarla gerçekleştiğidir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi farklı bir konuyu vurgulamaktadır?

A) "...Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü) lakaplarla çağırmayın…"
(Hucurât suresi, 11. ayet)

B) "Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar. Bu davranış onlar için daha nezihtir. Şüphe yok ki, Allah onların yaptıklarından hakkıyla haberdardır. Mümin kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar…"
(Nûr suresi, 30 ve 31. ayetler)

C) "Fakat onlardan ilimde derinleşmiş olanlar ve müminler, sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler. O namazı kılanlar, zekâtı verenler, Allah'a ve ahiret gününe inananlar var ya, işte onlara büyük bir mükâfat vereceğiz."
(Nisâ suresi, 162. ayet)

D) "...Kendinizin veya anne babanızın ve akrabanızın aleyhine de olsa adaletten asla ayrılmayan, Allah için şahitlik eden kimseler olun. (İnsanlar) zengin olsunlar, yoksul olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Öyleyse siz hislerinize uyup adaletten ayrılmayın…"
(Nisâ suresi, 135. ayet)

E) "Aranızda birbirinizin mallarını haksız yere yemeyin. İnsanların mallarından bir kısmını bile bile günaha girerek yemek için onları hâkimlere (rüşvet olarak) vermeyin."
(Bakara suresi, 188. ayet)

19. Allah, insanı eşrefi mahlûkat (en üstün varlık) olarak yaratmış, ona akıl ve irade vermiştir. Bunların yanı sıra insanın yaşamını devam ettirebilmesi için birçok nimet yaratıp hizmetine sunmuştur. Bütün bunların karşılığında insana düşen görev, Allah'a doğru bir şekilde iman etmek ve nimetlerine karşılık şükrünü göstermektir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi verilen metnin konusu ile <u>örtüşmez</u>?

A) "Allah, sizin için yarattığı şeylerden gölgeler kıldı. Dağlarda da sizin için barınaklar kıldı, sizi sıcaktan koruyacak elbiseler, sizi savaşınızda (zorluklara karşı) koruyacak giyimlikler de var etti. İşte o, üzerinizdeki nimetini böyle tamamlamaktadır, umulur ki teslim olursunuz."
(Nahl suresi, 81. ayet)

B) "İnsanın başına bir sıkıntı gelince bize yalvarır. Sonra katımızdan ona bir nimet verdiğimiz zamanda: 'Bu bana bilgimden dolayı verilmiştir' der…"
(Zümer suresi, 49. ayet)

C) "Ey insanlar, Allah'ın üzerinizdeki nimetini anın. Gökten ve yerden sizi rızıklandıran Allah'ın dışında bir başka Yaratıcı var mı? Ondan başka ilah yoktur. Öyleyse nasıl olur da çevriliyorsunuz?"
(Fussilet suresi, 3. ayet)

D) "Allah, gökleri ve yeri yaratan, gökten yağmur indiren ve onunla size rızık olarak türlü meyveler çıkaran, emri gereğince denizde yüzmek üzere gemileri emrinize veren, nehirleri de hizmetinize sunandır."
(İbrahim suresi, 32. ayet)

E) "Denizi de sizin emrinize veren odur, ondan taze et yemektesiniz ve giyiminizde ondan süs eşyaları çıkarmaktasınız. Gemilerin onda (suları) yara yara akıp gittiğini görüyorsun. (Bütün bunlar) onun fazlından aramanız ve şükretmeniz içindir."
(Nahl suresi, 14. ayet)

20. Hz. Ömer bir gece, Medine sokaklarında, şehrin düzenini kontrol etmek için dolaşırken yoruldu ve dinlenmek amacıyla bir evin duvarına yaslandı. O sırada, bir annenin kızına şöyle dediğini duydu:

– Kalk kızım! Sağdığımız süte su ekle!

– Anneciğim, sen ne söylediğinin farkında mısın? Halife bunu yasaklamadı mı?

– Güzel kızım! Halife Ömer bizim süte su eklediğimizi nereden bilecek! Kalk dediğimi yap!

– Sana karşı gelmek istemem ama bu söylediğini yapamam. O bilmese de Allah bizi daima görüp gözetir.

Anlatılan hikâyede altı çizili bölümde İslam'da ibadetlerin temel ilkelerinden hangisi ön plana çıkmaktadır?

A) İhlas B) Niyet C) Özveri
D) İhsan E) Tevhid

21. İslam dinine göre ibadetleri yerine getirmekle yükümlü kişiler, akıllı ve ergenlik çağına girmiş olmalıdırlar. Bu özellikleri taşıyan kişiler mükellef yani yükümlü olarak adlandırılırlar. Mükellef olan kimselerin ibadetlerini nitelendirmek için kullanılan bazı kavramlar vardır. Bunlara mükellefin fiilleri denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi metindeki bilgilere örnek olarak gösterilemez?

A) Oruç tutmak
B) Adağı yerine getirmek
C) Bakımlı ve temiz olmak
D) Zamanında işine gitmek
E) Çocukların geleceğini öngörmek

22. İnsanın mümin kardeşine tebessüm etmesi, güzel söz söylemesi, namaza giderken atılan her adım, birisine yol göstermek, insanlar arasında adaletle hüküm vermek, iyiliği tavsiye edip kötülükten alıkoymak, işini iyi yapıp kendisini mesleğinde geliştirmek, eziyet veren bir engeli yoldan kaldırmak ve ailesinin nafakasını temin etmek için çalışmak Hz. Peygamber tarafından sadaka olarak nitelendirilmiştir.

Bu parçadan çıkarılan en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her iyi davranış bir ibadettir.
B) İnsanlara iyi niyetle yaklaşmak asıldır.
C) İnanan insanda toplumsal duyarlılık olmalıdır.
D) İslam, insanlarla iyi ilişkiler kurulmasını istemektedir.
E) Ailevi sorumlulukları yerine getirmek bir iyiliktir.

23. Ebu Talha hurmalık bakımından Ensar'ın en zenginlerindendi. En sevdiği malı da Mescid'in karşısındaki Beyruha denilen hurma bahçesiydi. Hz. Peygamber bu bahçeye girer ve oradaki tatlı sudan içerdi. Ebu Talha Hz. Muhammed'in (sav.) yanına gelerek: "Bana ait olan Beyruha adlı bahçem, Allah için sadakadır. Allah'tan onun sevabını ve ahiret azığı olmasını dilerim. Burayı Allah'ın sana gösterdiği şekilde kullan." dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Bu ne kârlı ve ne iyi bir maldır. Fakat ben bu malı akrabalarına vermeni uygun görüyorum." dedi. Bunun üzerine Ebu Talha bahçeyi ihtiyaç sahibi akrabaları ve amca çocukları arasında taksim etti.

Verilen rivayette Ebu Talha'nın bu davranışını en iyi açıklayan ayet aşağıdakilerden hangisidir?

A) "Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça en iyi olan hayra ve cennete ulaşamazsınız."
(Âl-i İmrân suresi, 92. ayet)

B) "İçlerinden, 'Eğer Allah bize lütuf ve kereminden verirse mutlaka bol bol sadaka veririz ve mutlaka salihlerden oluruz' diye Allah'a söz verenler de vardır."
(Tevbe suresi, 75. ayet)

C) "Onların mallarından, onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka al ve onlara dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir. Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir."
(Tevbe suresi,103. ayet)

D) "Sadakaları açıktan verirseniz ne güzel! Fakat onları gizleyerek fakirlere verirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır ve günahlarınızdan bir kısmına da kefaret olur. Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."
(Bakara suresi, 271. ayet)

E) "Kendileri ihtiyaç duydukları halde yiyeceklerini, sırf Allah rızasına ermek için fakire, yetime ve esire ikram ederler. Ve derler ki: 'Biz sadece Allah rızası için ikram ediyoruz, yoksa sizden karşılık istemediğimiz gibi bir teşekkür bile beklemiyoruz'…"
(İnsân suresi, 8 ve 9. ayetler)